

„Ki csinál szódat?” – kérdezte egykor a Bikini énekeseként Nagy Feró. „Ki csinál szódat?” – kérdezte egykor a Bikini énekeseként Nagy Feró. Egyszerre vonatkozott a helyzetre (legyen már valami), meg a popszakmára is. Ki kavarja meg az állóvizet? Az MR2 erre vállalkozott két évvel ezelőtti profilváltásakor. Megnéztük, hogyan is áll ígéreteivel és az ORTT-vel vívott meccsével. Fórumokon és levlistákon még folyik a vita arról, hogy reggeltől estig zenét adni közszolgálat-e vagy sem. Az MR2 "aláírásgyűjtős" oldalán egyre több név jelzi, sokak szerint igen, de a jelek szerint az ORTT (Országos Rádió-és Televízió Testület) nem tekinti lezártnak a kérdést. Július végén közölték, fellebbeznek az első fokú ítélet ellen, amely hatályon kívül helyezte azt a médiahatósági határozatot, amely - egy 2007 szeptemberi nap műsorainak vizsgálata alapján - azt állapította meg: nem felel meg a közszolgáltatóság követelményeinek a Magyar Rádió MR2-Petőfi adójának műsorszolgáltatása.

Legutóbb azt is vitatta a rádiós és televíziós ellenőrző testület, hogy voltaképpen miből mennyit is ad az MR2. Egy független cég, a RadioMonitor Kft. adataira hivatkozva az ORTT azt állította, hogy az MR2 kevesebb magyar zenét ad, mint a Danubius és a Sláger. Az ORTT kimutatása szerint az MR2-nél a külföldi zene az adásidő 79,2 százalékát foglalta el, a Danubius rádió átlaga 70,2, a Slágeré 69,4 százalékos volt.

A közrádió kapásból cáfolt, kijelentve, hogy az ORTT munkatársai nem tudják megkülönböztetni a magyar zenét a külfölditől. A saját adataik különböztek: a külföldi zene aránya 2009 januárjától áprilisáig az összes zene 67 százaléka volt az MR2 szerint, azaz 33 százalék magyar zene volt. Finoman felhívták a figyelmet, nem minden külföldi, ami más nyelven szól.

Ki mérte el?

Az ORTT által hivatkozott monitorozó cég, a RadioMonitor ugyanakkor azt állítja a hvg.hu-nak, hogy az ő adataik hajszálpontosak. "Digitális ujjlenyomat" alapján azonosítanak egy-egy számot, és onnantól a lejátszás gyakoriságát mérik. Ők - noha képesek megállapítani egy zenéről, hogy magyar-e, vagy sem - nem elemezték az adatokat, ezt az ORTT végezte.

Valaki, valahol tehát - fogalmazzunk úgy - téved, vagy csúsztat. Vagy az ORTT nem tudja, melyik előadó magyar, melyik nem. Vagy az MR2 saját adatai nem pontosak. Vagy a RadioMonitor rendszere nem azonosította jól a digitális ujjlenyomatokat? Talán ez utóbbi tűnik a legkevésbé valószínűnek.

A legmegbízhatóbb forrás mégiscsak a netes közvélemény? Nos, egy magukat közelebbről meg nem nevező hírcsoport tagjai, az 'MR2 Petőfi Böngészők' saját statisztikáikat is vezetik. Nem ők az egyetlenek, akik egy erre alkalmas szoftverrel figyelik az MR2 site-ján futó "Most szól" dobozt, amelyben megjelenik az éppen a rádión hallható szám címe, előadója. 2008. január 10. óta indexelik a számokat, de szolgáltatásuk 2009. július 17-én technikai okokból leállt, a site készítői szerint az MR2 megváltoztatta a ticker működését. Abban a pillanatban - mint írják - 1186 számot, 845 előadót indexeltek.

Magyar fülbe magyar zene

A leggyakrabban játszott felvétel ebben az időszakban nemzeti himnuszunk volt (507 lejátszás). Ettől eltekintve, azaz a 2. helytől így alakult mérésük szerint a húszas lista:

Hogyan áll két év után az MR2 rádió?

Írta: Hvg-2009. augusztus 14.

2009. augusztus 14. péntek - Módosítás: 2009. augusztus 14. péntek

Tape Underground: Közelér, 376 lejátszás
Secta Chameleon: Levity, 359 lejátszás
BPA & Emmy the Great: Seattle, 339 lejátszás
Bloc Party: I still remember, 331 lejátszás
Herbaliser feat. Jessica Darling: Clap your hands, 321 lejátszás
Szűcs Krisztián vs. The Unbending Trees: The original, 321 lejátszás
Raconteurs & Adele: Many shades of black, 319 lejátszás
Last Shadow Puppets: The age of the understatement, 318 lejátszás
Lily Allen: The fear, 315 lejátszás
Honeyroot: Where I belong, 312 lejátszás
Little Jackie: The world should revolve around me, 308 lejátszás
Sam Sparro: Black and gold, 306 lejátszás
Black Cherry: Radio, 306 lejátszás
Mando Diao: Dance with somebody, 306 lejátszás
Harcza Veronika: Too early, 301 lejátszás
Trinah: Follow you, 300 lejátszás
Beat Dis: just like, 297 lejátszás
Mgmt: Time to pretend, 297 lejátszás
Anselmo Crew: Fallin, 297 lejátszás

A listán hat magyar produkció van, no meg a szimfonikus zenekar, amelyik a Himnusz tétjét, feltételezésünk szerint a Nemzeti Filharmonikusok. Akiktől pedig a legtöbb dal szerepelt ekkor a rádió rendszerében (első húsz):

Moby: 11 szám, 1024 lejátszás
Heaven Street Seven: 10 szám, 962 lejátszás
Pannonia Allstars Ska Orchestra: 7 szám, 693 lejátszás
Beat Dis: 7 szám, 647 lejátszás
Killers: 7 szám, 490 lejátszás
30Y: 7 szám, 434 lejátszás
Anima sound system: 6 szám, 613 lejátszás
Kistehén tánczenekar: 5 szám, 689 lejátszás
Belga: 5 szám, 559 lejátszás
Oasis: 5 szám, 511 lejátszás
Fatboy Slim: 5 szám, 435 lejátszás
Freestylers: 5 szám, 428 lejátszás
Kaukázus: 5 szám, 346 lejátszás
KT Tunstall: 5 szám, 326 lejátszás
Razorlight: 5 szám, 191 lejátszás
Péterfy Bori: 4 szám, 596 lejátszás
Emil Rulez: 4 szám, 584 lejátszás
Vad Fruttik: 4 szám, 528 lejátszás
Quimby: 4 szám, 511 lejátszás
Neo: 4 szám, 470 lejátszás

A sokszámos előadók húszas listáján 13 magyart találunk. Ezek az adatok tehát nem éppen azt bizonyítják, hogy a rádió ne a magyar zenét preferálná. Bocsánat, itt fontos tisztázni, mit ért a hvg.hu magyar zenén. Hazai előadó által játszott zenét. Ennek alapján nekünk úgy tűnik, az

MR2 sokszor hangoztatott célját, miszerint a mainstream rádiók műsorából a legutóbbi időkig jobbra kimaradó, de fogyasztható, populáris zenét kívánja játszani, különös tekintettel a magyarokra, teljesíti.

MR2: nagyon, MTV: nagyon nem

Az MR2-t tavalyi cikkünk megírásakor (Az új MR2-Petőfi: mennyire zene?; hvg.hu, 2008.01.07.) elég sok kritika érte, amiért nem a "hazai zene egészét" mutatja be és nincsenek tematikus, azaz popzenei műfajokhoz kapcsolódó műsorai, az adott területet jól ismerő szerkesztővel. Nos, a rádió a tematikus műsorok terén is lépett - igaz, nem valami hatalmasat. A Kultúrfitness című ajánlómagazin mellé beillesztettek műsorokat, új a palettán a világzenével foglalkozó Passzport, az ismert előadók 8-as stúdióbeli akusztikus koncertjeit rögzítő Akusztik és a filmekkel (!) foglalkozó Bombafilm. Esténként DJ-szettek mennek, szombatonként a brit listák újdonságai, péntekenként koncertfelvételek itthonról és külföldről. Ez utóbbi és az Akusztik az MR2 archiválási tevékenységét is erősíteni látszik; az is régi vád volt ugyanis a közrádióval szemben, hogy feladta a kortárs zenei színtér dokumentálását, azaz koncertek rögzítését.

Ki áll a színpadon?

Az MR2 ezekben a napokban nagy, a saját nevével fémjelzett színpaddal jelenik meg a Sziget fesztiválon. Olyan előadók lépnek fel itt, amelyek, illetve akik a rádió programjában is szerepelnek. Vannak köztük újabbak, azaz némileg felfedezésértékűek is, mint mondjuk a debreceni Gonzo, vannak, akikkel "tutira" lehet menni, mint a Belga és ott vannak a rockveteránok, akik nélkül nincs magyarországi fesztivál, mint a Kispál és a Borz, illetve Lovasi András másik - az előzővel igen gyakran "árukapcsolt" - formációja, a Kiscsillag. Minden rendben tehát, az MR2 zenét sugároz, önálló színpadán pedig a hazai zenét népszerűsíti. Erre jött létre két évvel ezelőtt. Az már csak okvetetlenkedés a részünkről, hogy mondjuk, az MR2 színpadán szerepelhetnének is akár a gyakran játszott magyarok (a veteránok bárhol másutt felléphetnek, ahol csak akarnak, ld. az összes nyári fesztivál programját), mint például a fenti lista első két helyezettje, a Tape Underground és a Secta Chameleon. Ráadásul ők újak, és így a friss hazai előadók támogatása is milyen szépen megvalósulna. Érdekes az is, hogy ez a két előadó úgy sem tört be eddig a hazai fesztiválszínpadokra, hogy az MR2 játszotta őket; egyetlen nagy nyári felsorolásban sem olvastuk a nevüket. Ez legalábbis kérdőjelet biggyeszt a hazai pop-állóvíz felkavarhatósága mellé. Miközben persze a hallgatóban a „már megint ugyanazt hallom”- érzést nem feltétlenül a fenti számsorok okozzák, hanem inkább a rövid időszakos, de sűrű lejátszás, azaz a masszív jelenlét, kereskedelmi rádiós szóhasználattal élve a heavy rotation.

Ki hallgat?

Ami azt illeti, hallgatottsági adatokat nem könnyű mostanság beszerezni az MR2-ről. A hvg.hu úgy tudja, a tavasz folyamán vita kezdődött a rádió és a Szonda Ipsos között a kutatócég méréseiről. Médiaügynökségi forrásokból úgy értesültünk, aktuális hallgatottsági adatokat most csak a közrádió egészéről kapnak a piac szereplői, tehát az ügynökségek és a hirdetők sem tudják pontosan, hányadán is áll az MR2.

A "önkitöltő naplós módszert" éppenséggel sokan, régóta vitatják. A naplózás lényege, hogy a kutatásban részt vevők egy héten át vezetik, hogy mikor, milyen idősávban, melyik rádiót

Hogyan áll két év után az MR2 rádió?

Írta: Hvg-2009. augusztus 14.

2009. augusztus 14. péntek - Módosítás: 2009. augusztus 14. péntek

hallgatták. Sokan persze elfelejtik beírni, vagy nem pontosan emlékeznek, mit hallgattak éppen, és visszamenőleg beírnak valamit.

Az ismertséget ugyan jelzi ez a rendszer, de ilyenformán az eredményt torzíthatja is az ismertség: amiről többet hallottam, a nevét többet láttam a plakátokon, azt írom be, ha visszamenőleg kitöltöm a naplót. Akik a naplót kritizálják, különböző mérőműszereket sürgetnek helyette. Ezeket, azaz a hangfelismerős karórákat, illetve a tévék és rádiók nem hallható jeleit rögzítő műszereket külföldön használják is. Idehaza is lehetne szélesebb körben, de persze többbe kerül, mint a naplózás, és akik sürgetnek, nem biztos, hogy hajlandók mélyebben a zsebükbe is nyúlni.

2007 októberében - nem sokkal a profilváltás után - az MR2 a GfK Hungária szeptemberi méréseire hivatkozva ezt közölte: "a 18-39 évesek körében 265 százalékkal magasabb elérést produkált Budapesten és a 18 megyeszékhelyen a mérés időszakában. Ez a szám a fiatalabb, 18-29 évesek körében már 543 százalék, ugyanakkor a budapesti mutatószámok ugyanezen célcsoportokra hétszeres, illetve tizenötszörös növekedést mutatnak."

Áttekintettük az elmúlt két év - számunkra hozzáférhető és persze naplózós - adatait. A napi hallgatóságot csökkent; 992 ezerről 432 ezer főre. Az nem meglepő, hogy az idősebb korosztályok fordultak el inkább a rádiótól: a 30 éven felüli hallgatók száma 912 ezerről 336 ezerre csökkent, ezen belül is inkább az idősebbek tűntek el, 30-39 között még növekedés is van. A fiatalabbak közt nyert a rádió. A 30 alatti napi hallgatók száma 80 ezerről 95 ezerre nőtt, az arányokat tekintve: a 18-35 év közötti hallgatók részaránya 11,3 százalékról 28,8 százalékra nőtt 2 év alatt.

Az eltérés a mérés bázis-időszakának különbségéből eredhet, és abból, hogy az utóbbi hat havi átlagot tekint, az MR2 által hivatkozott számok valószínűleg egy havi átlagot.

Az utóbbi számokból nem kiugró növekedés látszik. Jobb marketinggel növelhető? Ez már legyen az MR2 gondja. A rádió hatása azonban nem csak a hallgatottságban jelentkezik; annál rejtettebb összefüggésekben is. A rádió képes "szódát" csinálni, azaz slágert és ezen keresztül sztárt. A vidéki koncertélet megélénkült az elmúlt két évben, részben a PANKKK pénzeknek köszönhetően is (a pankkk.hu-n fellelhető utolsó adat: 2007 ősze és 2008 tavasza között az összes támogatott koncert 1428 volt), de azért is, mert az MR2 és a magyar Music Television is játszott minőségi zenét. Ez utóbbin azonban lassanként már csak reality-soap sorozatok futnak a fő műsorsávokban, zene alig van.